

Enheten för EU:s inre marknad
Charlotte von Mentzer

YTTRANDE
2024-01-29 Dnr 2023/01578-2

Finansdepartementet

Remiss av SOU 2023:61 En säker och tillgänglig statlig e-legitimation

Ert dnr: Fi 2023/02704

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt. I kollegiets inremarkandsuppdrag ingår bland annat att verka för ett enhetligt genomförande och en korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige.

Det aktuella delbetänkandet lämnar förslag på hur en kostnadseffektiv statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå kan utformas och tillhandahållas. I det här yttrandet uttalar vi oss enbart om de delar av utredningens förslag som anses ha bäring på efterlevnaden av eIDAS-förordningen och på hur den statliga e-legitimationen kan komma att underlätta för EU-medborgare och deras familjemedlemmars möjligheter att tillvarata sin rätt till fri rörlighet och likabehandling på den inre marknaden.¹

Avsnitt 6 om ett efterfrågat behov

Vi bedömer att utredningens förslag om en statlig e-legitimation, innebär att efterlevnaden av EU-rätten stärks i Sverige. Vi tillstyrker att det genom förslaget kan anmälas en svensk e-legitimationsutfärdare som genomför grundidentifiering som når upp till kravet för tillitsnivå hög enligt eIDAS-förordningen, eller motsvarande tillitsnivå 4 enligt det svenska tillitsramverket. Genom införandet kommer tillgången till digitala tjänster i andra EU-länder med motsvarande tillitskrav öka för svenska invånare.

I vår roll som Sveriges Solvit-center har vi under lång tid mottagit klagomål på det digitala utanförskap som uppstår utan tillgång till en svensk e-legitimation. De som framfört klagomål är både svenskar i utlandet med behov av att nyttja svenska offentliga digitala tjänster samt lagligen bosatta personer i Sverige utan ett svenskt personnummer med motsvarande problem. Vi tillstyrker därför särskilt att personkretsen som kommer att kunna ansöka om en statlig e-legitimation omfattar

¹ I enlighet med vårt uppdrag enligt 3 §, 9 § 5 p. förordning (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium samt i enlighet med Kommissionens rekommendation av den 17 september 2013 om principerna för Solvit, C(2013) 5869 final. Se vidare vår information om Solvit här: [Solvit löser dina problem i EU | Kommerskollegium](#)

även de som tilldelats ett samordningsnummer för personer med styrkt identitet, vilket i praktiken bland annat kan vara EU-medborgare som är bosatta i Sverige.

Avsnitt 7.2.2 om kontaktlöst kort

I utredningen föreslås att den statliga e-legitimationen ska vara ett kontaktlöst aktivt kort som uppfyller krav för högsta säkerhetsnivå och kan användas för kvalificerade elektroniska underskrifter. Den innehåller personlig information som namn och personnummer eller styrkt samordningsnummer samt biometriska data som ansiktsbild och fingeravtryck.

Vi noterar att det i valet om vilken typ av fysisk handling som ska vara bärare av e-legitimationen, har tagits relevanta hänsyn för att tillgodose de behov som finns för icke svenska medborgare och personer med samordningsnummer. Denna persongrupp kan alltså till exempel inte få ett nationellt identitetskort eller ett identitetskort för folkbokförda i Sverige och det välkomnas därför att det identifierats ett behov av en alternativ fysisk handling än ett nationellt id-kort som bärare av e-legitimationen.

Genom de klagomål som fortsatt komma till Solvit sedan den nya lagen om samordningsnummer infördes den 1 september 2023, uppfattar vi dock att det styrkta samordningsnumret inte anses tillräckligt för att kunna erhålla en kommersiell e-legitimation för privat bruk. Dessa kan ofta användas genom en mobil applikation vilket underlättar tillgängligheten. Utöver de rent praktiska skäl som bedöms finnas av en mer modern lösning än en fysisk handling, vill vi uppmuntra till att tekniska lösningar för framtida behov och ändamål utreds vidare för att göra den statliga e-legitimationen än mer användarvänlig.

Avsnitt 7.13.4 om lagkrav på offentliga aktörer

I utredningen föreslås att det ska ställas lagkrav på offentliga aktörer att tillåta identifiering med de e-legitimationer som utfärdas av godkända leverantörer. Förslaget är välkommet då det bedöms säkerställa ökad tillgänglighet för många viktiga samhällsfunktioner för de som innehar en statlig e-legitimation.

Vi anser dock att det är viktigt att den statliga e-legitimationen ska kunna användas i hela samhället, alltså både i offentlig och privat sektor. Vi tillstyrker därför utredningens bedömning att frågan om det inom hela eller delar av den privata sektorn bör ställas krav på att acceptera vissa e-legitimationer bör utredas vidare. Vi hänvisar i detta avseende till betalningsutredningens betänkande (2023:16) om att den statliga e-legitimationen bör kunna användas vid online-betalningar och att det finns ett samhällsviktigt behov även för dem utan personnummer att kunna identifiera sig i samband med online-köp av nödvändiga varor.

Avsnitt 8 om ikraftträdande

Det nya regelverket föreslås träda i kraft den 1 mars 2026.

Vi har noterat att den behovsbild av den statliga e-legitimationen som ligger till grund för utredningens förslag inte tar hänsyn till det föreslagna införandet av en europeisk

identitetsplånbok. Vi förstår det som att identitetsplånboken ska komplettera lagstiftningen och den i utredningen föreslagna infrastrukturen för gränsöverskridande legitimering. Vi anser därför att det bör göras en konsekvensanalys om och hur identitetsplånboken kan komma att förändra förutsättningarna för eller användningen av den typ av statlig e-legitimation som nu föreslås. Vi skulle i det sammanhanget välkomna en kartläggning av de olika digitala identifieringarna och hur erkännandet av dessa mellan medlemsstaterna kommer att fungera utifrån relevanta tekniska aspekter och eventuella överlappningar för användare. Detta bör göras före ikraftträdandet av det i delbetänkandet föreslagna regelverket.

Avslutningsvis har vi för avsikt att återkomma om vi kommer fram till att förslagen i delbetänkandet aktualiserar EU:s anmälningsprocedurer för varor och tjänster, som Kommerskollegium administrerar.²

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av utredaren Charlotte von Mentzer, föredragande.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 (EU:s anmälningsdirektiv) och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2006/123 av den 12 december 2006 (tjänstedirektivet).